

Ujawnienie informacji
Banku Spółdzielczego w Kłobucku wg stanu
na dzień 31.12.2020

dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma.

Kłobuck, lipiec 2021

Oświadczenie Zarządu w zakresie ujawnień

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kłobucku niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w ujawnieniu informacji Banku Spółdzielczego w Kłobucku na dzień 31.12.2020 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka banku oraz skali prowadzonej działalności.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kłobucku

Prezes Zarządu Tomasz Jaworski

Wiceprezes Zarządu Beata Popęda

Wiceprezes Zarządu Agnieszka Grzywińska

Załączniki:

- Załącznik nr 1 Raport nr 1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych
- Załącznik nr 2 Raport nr 2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i
nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania
- Załącznik nr 3 Raport nr 3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z
nimi rezerwy
- Załącznik nr 4 Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie
egzekucyjne

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Kłobucku
wg stanu na dzień 31.12.2020 roku**

I. Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Kłobucku z siedzibą w Kłobucku, ul. Bohaterów Bitwy pod Mokrą 2, posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

1. Ustawy z dnia 07.XII. 2000 r. o funkcjonowaniu Banków Spółdzielczych, ich zrzeszeniu się i bankach zrzeszających (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 613)
2. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1876)
3. Ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 1285)

Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Kłobucku Bank Spółdzielczy wpisany jest do rejestru sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Częstochowie XVII wydział gospodarczy KRS pod numerem 0000137013.

Bank Spółdzielczy w Kłobucku zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.

W dniu 09.06.2016 r. Bank Spółdzielczy w Kłobucku zawarł umowę ze Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS i stał się jej uczestnikiem.

Bank Spółdzielczy w Kłobucku na dzień 31.12.2020 r. nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej oraz nie posiada udziałów w podmiotach zależnych.

Bank Spółdzielczy działa na terenie województwa śląskiego oraz na terenie następujących powiatów: w województwie łódzkim – powiat pączęzański, w województwie opolskim – powiat oleski.

Podstawową strukturę organizacyjną w Banku Spółdzielczym tworzą:

- 1) Centrala,
- 2) Oddział w Pankach,
- 3) Oddział we Wręczycy Wielkiej
- 3) Punkt kasowy w Kamyku i Częstochowie.

Szczegółową strukturę organizacyjną Banku Spółdzielczego określa Regulamin Organizacyjny.

II. Podstawa sporządzania Polityki Informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Kłobucku oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Rozporządzenia wykonawczego Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia

informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 oraz spełnienia wymogów określonych w Rekomendacji „M” i „P” oraz wymogów określonych w ustawie Prawo Bankowe.

W Banku obowiązują przepisy w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych określone w powyższym Rozporządzeniu w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, jak również w zakresie sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06.03.2017 r.

Bank Spółdzielczy w Kłobucku przedstawia informacje umożliwiającą ocenę działalności Banku pod kątem:

- metod szacowania kapitału
- narażenia Banku na ryzyka
- sposobów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyk.

II. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kłobucku” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Kłobucku na lata 2018-2022” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji, przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Kłobucku, generuje ryzyko. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Bank Spółdzielczy w Kłobucku wprowadził system zarządzania ryzykiem, obejmujący identyfikację, pomiar, limitowanie, raportowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wdrożył proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku. W celu przeprowadzania w/w procesów realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Podstawowe wskaźniki określające akceptowalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach Planu ekonomiczno finansowego oraz Strategii rozwoju Banku.
3. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka. Bank zarządza rodzajami ryzyka

uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

4. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Komitet Audytu,
3. Zarząd,
4. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
5. Komitet Kredytowy,
6. Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz,
7. Stanowisko ds. zgodności,
8. Audyt wewnętrzny - merytoryczne komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
9. Pozostali pracownicy Banku

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

- a. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu informację na temat skali i rodzajów ryzyka¹, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii rozwoju, w planie ekonomiczno-finansowym oraz w Politykach dotyczących poszczególnych ryzyk ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko),
- b. **Komitet Audytu** - monitoruje proces sprawozdawczości finansowej, na podstawie wyników badania sprawozdań finansowych, monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego
- c. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,
- d. **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej, Komitetowi Audytu i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu,
- e. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”,

¹ Informację uzyskane na podstawie raportów sporządzonych przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz

- f. **Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- g. **Stanowisko ds. zgodności** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku,
- h. **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie odrębnej umowy Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- i. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
5. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje:

- Gromadzenie informacji.
- Identyfikację i ocenę ryzyka.
- Limitowanie ryzyka.
- Pomiar i monitorowanie ryzyka.
- Raportowanie.
- Kontrolę.
- Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Niezależne zarządzanie ryzykiem w Banku polega na:

- Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
- Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
- Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.

- Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

6. Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

6.1. ryzyko kredytowe.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
- Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity), zarządzanie ryzykiem koncentracji.
- Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
- Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T.
- Testy warunków skrajnych.
- Weryfikacja przyjętych procedur.
- Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Bank rozpatruje w dwóch aspektach:

1. ryzyka pojedynczej transakcji,
2. ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia.

Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe.

Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów.
2. Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych.

3. Prawidłowym zabezpieczeniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
4. Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
5. Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
6. Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
7. Kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji).
- 2) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
- 3) Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości
- 4) Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego.
- 5) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- 6) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zespół monitoringu, klasyfikacji i windykacji należności na podstawie dokumentacji opracowanej przez Inspektora kredytowego.
 - c) Podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu. Nadzór nad ryzykiem kredytowym, zgodnie ze Statutem Banku sprawuje Prezes Zarządu.
 - d) Przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.
 - e) Prawidłowym przepływie informacji.
 - f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.
 - g) Nadzorze nad działalnością kredytową.
 - h) Organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066 z późn. zm.).

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału oraz odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066 z późn. zm.).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii „pod obserwacją”,
- grupy zagrożone – w tym do kategorii poniżej standardu, wątpliwe, stracone.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca (analiza ogólnego poziomu ryzyka, informacja o stanie rezerw celowych), w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko (apetyt na ryzyko). Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: wskaźnik jakości kredytów, wartość kredytów zagrożonych, wielkość obligacji kredytowych oraz wartość rezerw celowych itp. W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz. W Banku kwartalnie Zespół monitoringu, klasyfikacji i windykacji należności sporządza raport ekspozycji zagrożonych.

Bank raz w roku opracowuje i ujawnia zbiorcze raporty przedstawiające:

- a) jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych, z podziałem na obsługiwane i nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane, utratę ich wartości oraz zabezpieczenia (załącznik nr 1 do wytycznych EBA/GL/2018/10),
- b) jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania (załącznik nr 3 do wytycznych EBA/GL/2018/10),
- c) ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy (załącznik nr 4 do wytycznych EBA/GL/2018/10),
- d) zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne z podziałem na rodzaje przejętych aktywów (załącznik nr 9 do wytycznych EBA/GL/2018/10).

Powyższe raporty sporządza Zespół monitoringu, klasyfikacji i windykacji należności.

Podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

1. Prezes Zarządu nadzorujący ryzyko kredytowe Banku,
2. Wiceprezes Zarządu ds. handlowych – nadzorujący działalność kredytową, odpowiedzialny za wdrażanie i realizację Polityki kredytowej (...).
3. Komitet Kredytowy i Zespół monitoringu, klasyfikacji i windykacji należności opiniujący ryzyko transakcji kredytowych.
4. Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz, odpowiedzialne za: opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, ich okresowej weryfikacji, analizę ryzyka kredytowego oraz opracowanie projektu Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym.

Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej

6.2. ryzyko płynności,

Celem identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności jest:

- a) Określenie aktualnego narażenia Banku na ryzyko płynności,
- b) Prognozowanie poziomu ryzyka płynności w przyszłości oraz ocena skutków, jakie niekorzystne warunki wewnętrzne i zewnętrzne mogą wywrzeć na sytuację Banku,
- c) Wypracowanie rozwiązań ograniczających wielkość ryzyka płynności oraz zapobiegających sytuacjom kryzysowym w Banku,
- d) Opracowanie planów awaryjnych, zapewniających przetrwanie sytuacji kryzysowych i powrót do normalnej działalności.

Poziom ryzyka płynności uznaje się za niewłaściwy, gdy stwarza nadmierne zagrożenie dla utraty płynności bieżącej niezależnie od tego, czy Bank świadomie podjął takie ryzyko, czy jest ono niezamierzone.

Płynność banku rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych :

płynność natychmiastowa – w okresie najbliższego dnia, tzn. zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie najbliższego dnia liczona na podstawie osadu;

płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie najbliższego dnia (zarządzanie stanem gotówki w kasach, skarbcu oraz środkami na rachunku bieżącym banku);

płynność bieżąca – w okresie do 7 dni, tzn. zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni.

płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca, tzn. zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 1 m-ca.

płynność średnioterminowa – w okresie od 1 – 12 miesięcy, tzn. zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 m-ca do 12 m-cy.

płynność długookresowa – w okresie powyżej 12 m-cy tzn. monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 m-cy.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza,
2. Komitet Audytu,
3. Zarząd,
4. Główny księgowy,
5. Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz,
6. Zespół finansowo – księgowy i sprawozdawczości.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- a) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
- b) wyznaczanie i utrzymywanie normy krótkoterminowej (LCR),
- c) zarządzanie płynnością śróddzienną,
- d) wyznaczanie i sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową oraz natychmiastową,
- e) ustalanie i wyznaczanie wskaźników wczesnego ostrzegania,
- f) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów wewnętrznych,
- g) konstruowanie i przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- h) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- i) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- j) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Pomiar i monitorowanie płynności:

- Płynność natychmiastowa obejmująca: dane wstępne (SUM), aktywa/pasywa analitycznie (Klienci), kalkulacja i kontrola wskaźników dla A/P (Wsk.1), zestawienie i kontrola wskaźników (Wsk.2) wygenerowane w ramach systemu AS W oparciu o w/w dane Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz dokonuje raz w tygodniu analizy płynności natychmiastowej. Następnie te zestawienia otrzymuje Główny Księgowy.
- Płynność krótko, średnio i długookresowa mierzona jest i monitorowana w oparciu o następujące analizy:
 - a) Urealnioną lukę płynności (metodologię urealniania zawiera załącznik nr 4)

- raportowaną przez system AS,
- b) Osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych z podziałem na podmioty raport z systemu AS,
 - c) Stabilności bazy depozytowej,
 - d) Analizę wskaźników płynności,
 - e) Analizę pozycji pozabilansowych,
 - f) Przepływy środków,
 - g) Analizę depozytów osób wewnętrznych,
 - h) Testy warunków skrajnych.

Bank oblicza wskaźniki płynności krótkoterminowej, stabilnego finansowania, oraz dźwigni finansowej dotyczące ryzyka płynności określone w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

Zespół finansowo-księgowy i sprawozdawczości dokonuje obliczeń następujących nadzorczych wskaźników wynikających z rozporządzenia:

- 1) Wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Coverage Ratio),
- 2) Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio),
- 3) Wskaźnik dźwigni finansowej (Leverage Ratio)

Wskaźnik LCR i NSFR liczone są w oparciu o wytyczne Rozporządzenia CRR zgodnie z Zasadami sporządzania przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS sprawozdań na potrzeby monitorowania wymogu pokrycia wpływów netto.

Szczegółowa analiza zarządzania ryzykiem płynności dokonywana jest miesięcznie i zawiera analizę wykonania limitów wewnętrznych Banku.

Bank przy ocenie stabilności bazy depozytowej dzieli ją na depozyty stabilnie i niestabilne.

Wskaźniki – wielkości bilansowe	Limity	31.12.2020
<i>Depozyty niestabilne w tys. zł.</i>	 	46.030.339,08
<i>Depozyty stabilne w tys. zł.</i>	 	87.818.077,83
<i>Depozyty stabilne / depozyty ogółem</i>	≥ 40	65,61
<i>Depozyty niestabilne / depozyty ogółem</i>	≤ 55	34,39
<i>Depozyty stabilne / aktywa ogółem</i>	≥ 30	58,73
<i>Depozyty niestabilne / aktywa ogółem</i>	≤ 50	30,78

Baza depozytowa Banku jest stabilna, gdyż charakteryzuje się relatywnie wysokim osadem depozytów podmiotów niefinansowych. Wartość osadu na dzień 31.12.2020 r. wyniosła 89,74.

Natomiast kwartalnie Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz przedstawia szczegółową analizę testów warunków skrajnych z ryzyka płynności.

Rocznie Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz weryfikuje metody zarządzania ryzykiem płynności, w tym planów awaryjnych oraz przyjęte limity wewnętrzne.

Do szacowania wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko płynności Bank wykorzystuje relację wartości posiadanych, na datę analizy, aktywów płynnych wg CRR do wypływów płynności netto (wypływy-wpływy).

Bank codziennie:

- Wylicza wskaźnik dzienny LCR – Na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik liczony zgodnie z wymogami SSOZ (z uwzględnieniem w aktywach płynnych depozytu obowiązkowego) wyniósł 1,88.
- Zarządza płynnością śróddzienną. Bank posiadał płynność przez cały miesiąc grudzień 2020 r.
- Wylicza nadzorcze miary płynności, w tym współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi – na dzień analizy (31.12.2020 r.) wskaźnik osiągnął wartość 4,08 (przy założonym minimum 1,00).

Bank miesięcznie:

- Wylicza wskaźnik dzienny LCR – w miesiącu grudniu 2020 r. Bank utrzymał wymagany wskaźnik w wysokości co najmniej 1 (100%) oraz wskaźnik ostrzegawczy 1,10 (110%). Na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik liczony zgodnie z wymogami Rozporządzenia CRD IV (bez uwzględnienia w aktywach płynnych depozytu obowiązkowego) wyniósł 1,32.
- Wylicza wskaźniki płynności – które na dzień 31.12.2020 r. kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Wartość	Limit	Komentarz
Natychmiastowa a'vista	2,24	powyżej 0,90	Płynność dobra
Bieżąca do 7 dni	2,54	Powyżej 1,00	Płynność dobra
Krótkoterminowa do 30 dni	2,25	powyżej 1,00	Płynność dobra
Średnioterminowa 01-12 miesięcy	2,04	Powyżej 1,00	Płynność dobra
Długoterminowa powyżej 12 m-cy	1,44	powyżej 1,00	Płynność dobra

Bank kwartalnie:

wylicza wskaźnik stabilnego finansowania netto NSFR – na koniec IV kwartału wskaźnik wyniósł 130% przy założonym minimalnym poziomie 110%

wylicza wskaźnik dźwigni – na koniec grudnia 2020 r. wskaźnik wyniósł 9,41% przy założonym minimalnym poziomie 7 %

Na dzień 31.12.2020 r. nie występuje zagrożenie utraty płynności. Aktywa płynne w pełni zabezpieczają potrzeby płynnościowe Banku.

6.3 ryzyko stopy procentowej.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja poszczególnych rodzajów tego ryzyka, w celu ograniczenia negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną Banku

Pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej zobowiązani są do uwzględniania zasady, że każde działanie wymaga oceny i analizy ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka, na które narażony jest Bank.

Obowiązki i zadania określone w Instrukcji, dotyczą i są realizowane przez:

- 1) Zarząd Banku;
- 2) Zespół produktów bankowych i marketingu,
- 3) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz.

W przypadkach istotnych dla Banku zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP, Zarząd Banku dokonuje oceny powyższych zmian w nawiązaniu do aktualnego poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku oraz istniejącej rozpiętości odsetkowej.

W sytuacji, gdy według oceny Zarządu Banku zmiany stóp rynkowych i podstawowych NBP, będą miały istotny wpływ na wielkość rozpiętości odsetkowej oraz poziom ryzyka stopy procentowej w Banku, Zarząd Banku dokonuje aktualizacji oprocentowania produktów depozytowych lub / i kredytowych znajdujących się w ofercie Banku.

Dokonane zmiany oprocentowania depozytów lub / i kredytów, o których mowa w ust. 2 powinny uwzględniać w szczególności:

- ewentualną reakcję klientów Banku na zmiany w zakresie oprocentowania określonych produktów bankowych;
- wysokość oprocentowania, zbliżonych charakterystyką produktów bankowych w instytucjach finansowych o podobnym profilu działalności, posiadających ofertę konkurencyjną w stosunku do Banku;
- poziom możliwości obsługi wierzytelności przez klientów Banku, w przypadku wzrostu wysokości oprocentowania kredytów.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej jest badana metodą luki w oparciu o:

- raport luki przeszacowania, pokazujący wielkość i charakter niedopasowania (luki) sald bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania;
- raport luki ryzyka bazowego, obrazujący w poszczególnych terminach przeszacowania poziom niedopasowania (luki) wrażliwych pozycji bilansowych i pozabilansowych, w podziale na stawki bazowe, w oparciu o które ustalane jest oprocentowanie należności / zobowiązań Banku;
- raport luki ryzyka opcji klienta, obrazujący wpływ na miary ryzyka oparte na dochodach oraz na wartość ekonomiczną kapitału wcześniejszych spłat kredytów, zrywalności depozytów terminowych przed umownym terminem wymagalności oraz modelowania behawioralnego w przypadku, gdy poziom tego ryzyka stopy procentowej jest istotny;
- analizę stopnia wrażliwości oprocentowania pozycji wrażliwych Banku na zmiany stóp rynkowych, co do wysokości nominalnego oprocentowania, istnienia różnych od 1 mnożników stawek bazowych, jak i klauzul minimalnego oprocentowania poszczególnych produktów;
- symulacje wpływu zmian poziomu stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną kapitału przy aktualnej strukturze pozycji wrażliwych, w tym scenariusze szokowe, testy warunków skrajnych i nadzorcze testy wartości odstających.

Przyjmuje się, że horyzont czasowy analiz i symulacji, o których mowa w ust. 1, obejmuje 12 miesięcy kalendarzowych począwszy od dnia sprawozdawczego (dnia analizy) w przypadku analiz i symulacji dotyczących dochodów oraz nieograniczony czas w przypadku analiz i symulacji dotyczących wartości ekonomicznej kapitału.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej jest ograniczona obowiązującym systemem limitów, obejmującym:

- 1) limit maksymalnej wartości względnego współczynnika luki;
- 2) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka niedopasowania w okresie 1 roku, tj. 12 miesięcy od dnia analizy;
- 3) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka bazowego w okresie 1 roku, tj. 12 miesięcy od dnia analizy;
- 4) limit dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału;
- 5) limit minimalnej rozpiętości odsetkowej.
- 6) limit maksymalnej wartości wskaźnika wcześniejszych spłat kredytów;
- 7) limit maksymalnej wartości wskaźnika zrywalności depozytów.

Wysokość limitów podlega przeglądowi co najmniej raz w roku.

Za progi ostrzegawcze, stanowiące symptom istotnego zwiększania się poziomu ryzyka stopy procentowej, uznaje się następujące wartości:

- 1) dla limitów wymienionych w 1 – 4 – wykorzystanie maksymalnych limitów powyżej 95% ich wartości;
- 2) dla limitu wymienionego w pkt 5 – wykorzystanie minimalnego limitu powyżej 97% wartości.

W przypadku przekroczenia, określonych progów ostrzegawczych Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz:

- dokonuje analizy przyczyn zaistnienia sytuacji stwierdzonego przekroczenia progów ostrzegawczych,
- określa perspektywę zagrożenia wystąpienia przekroczenia limitu,
- jeśli istnieje realne prawdopodobieństwo przekroczenia limitu przedstawia propozycje działań mających na celu niedopuszczenie do takiej sytuacji,
- działania te przekazywane są do realizacji właściwym komórkom/jednostkom organizacyjnym Banku

Limity ograniczające ryzyko stopy procentowej

wyszczególnienie ¹	31.12.2020	limit ²	wykorzystanie limitu	próg ostrzegawczy
1. względny współczynnik luki (kwota i % sumy bilansowej)	+8 634 tys. zł 5,77%	29 906 tys. zł 20%	28,85%	95%
2. zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka niedopasowania w okresie 1 roku, przy zmianie stóp o: A +25 pb B -25 pb	A +62,51 tys. zł 1,86% B -193,67 tys. zł 5,75%	235,90 tys. zł ³ 7%	82,14%	95%
3. zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w okresie 1 roku, przy zmianie stóp o: A 10 pb	A 49,84 tys. zł 1,48%	60,66 tys. zł ³ 1,8%	82,22%	95%
4. zmiana wartości ekonomicznej kapitału	0,37%	5% ⁴	7,40%	–
5. rozpiętość odsetkowa ⁵	1,67 pp.	min 1,45 pp.	86,83%	97%

Informacja o ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej, w tym o wykorzystaniu limitów obowiązujących dla tego ryzyka, przekazywana jest przez Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz:

- 1) Zarządowi Banku – nie rzadziej niż w okresach miesięcznych;

- 2) Radzie Nadzorczej Banku i Komitetowi Audytu – nie rzadziej niż w okresach kwartalnych.

Na dzień 31.12.2020 r. limity ograniczające ryzyko stopy procentowej zostały zachowane.

6.4.ryzyko operacyjne,

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest określenie i wdrożenie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, który ma zapewnić bezpieczny przebieg wszystkich procesów biznesowych w Banku, a w szczególności:

- Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku.
- Ocenę bezpieczeństwa działalności na podstawie listy potencjalnych zagrożeń
- Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku.
- Monitorowanie i raportowanie incydentów powodujących zakłócenia w działalności Banku oraz sytuacji kryzysowych skutkujących przerwami lub brakiem możliwości prowadzenia działalności i powodujących straty dla Banku.
- Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
- Analizę wskaźników ryzyka KRI.
- Samoocenę w zakresie ryzyka – prowadzoną w formie ankiety.

Gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach porycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących

Wymienione mechanizmy zarządzania ryzykiem operacyjnym powinny zapewnić bezpieczną, niezakłóconą i ciągłą działalność Banku poprzez osiągnięcie takiego poziomu organizacyjnego i technicznego, który w znaczny sposób ograniczy lub wyeliminuje powstanie niekorzystnych zdarzeń, a w szczególności w zakresie:

- Organizowania pracy i zarządzania pracownikami zatrudnionymi w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku w sposób zapewniający niezakłóconą pracę oraz osiąganie zamierzonych celów określonych w zakresie działalności bankowej.
- Kreowania w świadomości pracowników poczucia odpowiedzialności za wykonywanie nałożonych obowiązków i ich roli w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- Zachowania poufności informacji chronionych, integralności i dostępności informacji chronionych i jawnych.
- Ochrony wszystkich grup informacji przetwarzanych w Banku.
- Ochrony systemów i przetwarzanych w nich informacji w ramach procesów bankowych.

- Bezpiecznego i niezakłóconego przebiegu procesów bankowych.
- Bezpieczeństwa pracowników i klientów Banku.
- Bezpieczeństwa zasobów materialnych Banku.
- Doboru i stosowania zabezpieczeń technicznych, odpowiednich do potencjalnych i faktycznych zagrożeń.
- Gotowości do podjęcia działań w sytuacjach kryzysowych

Wystąpienie zdarzenia wynikającego z ryzyka operacyjnego oznacza dla Banku:

- Możliwość wystąpienia strat finansowych.
- Możliwość znacznego wzrostu kosztów funkcjonowania.
- Możliwość wystąpienia strat niefinansowych takich jak:
 - utrata klientów,
 - skargi klientów, niezadowolenie,
 - negatywne postrzeganie Banku,
 - utrata wiarygodności Banku jako instytucji zaufania publicznego.

W Banku pomiarowi podlegają zarówno straty niefinansowe jak i finansowe bez względu na ich wysokość. Straty niefinansowe mierzy się czasem ograniczenia dostępu do usług przez klientów

Profil ryzyka określany jest na podstawie danych zebranych w procesie identyfikacji i oceny zdarzeń operacyjnych z wszystkich komórek organizacyjnych Banku oraz po dokonaniu analizy i oceny tych danych przez Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz, min. w następującym zakresie:

- Struktury ryzyka (rodzaj zaistniałych zdarzeń, czynniki generujące ryzyko).
- Obszarów powstawania zagrożeń (w procesach biznesowych i innych zakresach działania Banku).
- Skali zagrożeń i strat.
- Poziomu ryzyka

Zgodnie z „Rekomendacją M” wydaną przez Komisję Nadzoru Finansowego czynnikami ryzyka operacyjnego są:

1. Zasoby ludzkie i warunki pracy.
2. Procesy i systemy - integralność procesów biznesowych oraz systemów informatycznych i technicznych.
3. Bezpieczeństwo:
 - informatyczne i teleinformatyczne, zasady zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji zawiera rozdział 10 niniejszej Instrukcji;
 - informacji prawnie chronionej;

- alternatywnych kanałów dostępu do usług i informacji bankowych (np. bankomaty, internet);
 - fizyczne;
 - związane z zasobami ludzkimi;
 - klientów - zmiany w środowisku biznesowym;
 - produktów - wdrażanie nowych produktów;
4. Outsourcing - procesy zlecone na zewnątrz.
 5. Przestępstwa.
 6. Awarie, klęski, katastrofy.

Do głównych procesów o największej ekspozycji na ryzyko, Bank zalicza:

1. Proces obsługi handlowej klientów, w którym wyodrębniono procesy składowe, według następujących kryteriów:
 - a. kanały dostępu - tradycyjne i elektroniczne;
 - b. rodzajów produktów - produkty aktywne i pasywne;
 - c. grup klientów - klienci detaliczni i przedsiębiorcy;
2. obsługa ksiąg rachunkowych;
3. obsługa rozliczeń międzybankowych;
4. bankowość elektroniczna;
5. obsługa bankomatów i kart płatniczych;
6. sprawozdawczość, analizy i informacje zarządcze;

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne w Banku stosowane są różnego rodzaju rozwiązania takie jak:

1. Instrumenty kontrolne (w tym system monitoringu banku mający na celu wykrycie oszustw zewnętrznych i wewnętrznych)
2. Instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne)
3. Wartości progowe i krytyczne kluczowych wskaźników ryzyka (KRI)
4. Plany awaryjne
5. Ubezpieczenia
6. Outsourcing.

Ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego w banku przebiega według następującego schematu:

1. Wszyscy pracownicy Banku mają obowiązek rejestrowania zdarzeń ryzyka operacyjnego (w zeszycie, poprzez system nVision lub w systemie NOVUMRIRO)
2. Kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani są do klasyfikacji zdarzeń ryzyka operacyjnego i w tym celu wyznaczają osoby odpowiedzialne (ich zastępców) za

identyfikację, opis i raportowanie zdarzeń. W przypadku stwierdzenia zdarzenia ryzyka operacyjnego pracownik wpisuje je do rejestru incydentów operacyjnych, a następnie po zakończonym kwartale przekazuje go do kierownika jednostki organizacyjnej. Kierownik decyduje o istotności zdarzenia oraz dokonuje jego klasyfikacji.

3. Po zidentyfikowaniu zdarzeń operacyjnych, ich opisaniu oraz ich klasyfikacji następuje oszacowanie strat. Szacowaniem strat zajmuje się Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz. Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz może zmienić klasyfikację, gdyby okazało się, że inna kategoria i rodzaj lepiej oddają sens incydentu. Wzór algorytmu wyliczenia kosztów stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji.
4. Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz kwartalnie wylicza kluczowe wskaźniki ryzyka tzw. Wskaźniki KRI oraz ustala akceptowany poziom ryzyka na podstawie mapy ryzyka
5. Raz w roku Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz przeprowadza samoocenę ryzyka, która ma na celu ograniczenie do możliwego minimum obszaru niezidentyfikowanego ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem to proces identyfikowania, kontrolowania, minimalizowania lub eliminowania ryzyka przy zachowaniu akceptowanego poziomu kosztów. Szczegółowej analizie w Banku poddawane są zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością a wysokimi stratami.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego.
2. Ocena ryzyka.
3. Monitorowanie ryzyka.
4. Raportowanie ryzyka.
5. Utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach.
6. Kontrola poziomu ryzyka.
7. Pomiar ryzyka – mapowanie ryzyka
8. Wyliczenie wskaźników KRI.
9. Samocena ryzyka

Wyniki analiz ryzyka operacyjnego przeprowadzanych przez Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz prezentowane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Bank tworzy również mapę procesów zgodnie z Instrukcją plany awaryjne zachowania ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.

Do działań ograniczających ryzyko operacyjne lub jego skutków należy:

- przeprowadzenie kontroli wewnętrznej
- przeprowadzenie audytu

-przeprowadzenie szkoleń pracowników w tych dziedzinach gdzie występuje największe zagrożenie z tytułu ryzyka operacyjnego

W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

1. Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz,
2. Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych,
3. Główny Księgowy,
4. Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Prezes Zarządu.

Szacowanie ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego odbywa się w ramach szacowania ryzyka operacyjnego na podstawie informacji przekazanych przez ASI, zgodnie z zapisami niniejszej Instrukcji oraz Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Bank szacuje poziom prawdopodobieństwa oraz straty finansowe i niefinansowe z tytułu ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego

Analizę ryzyka operacyjnego przeprowadza się na podstawie Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz Instrukcji sporządzania informacji zarządczej. W ramach opracowania analizy poddawany jest rejestr zdarzeń wewnętrznych ryzyka operacyjnego, czynniki ryzyka oraz prezentowane są wnioski zawierające propozycje działań, zmierzających do minimalizowania skutków występowania incydentów ryzyka operacyjnego.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego prowadzony jest w ramach siedmiu rodzajów zdarzeń:

- Oszustwa zewnętrzne,
- Oszustwa wewnętrzne,
- Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy,
- Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności,
- Szkody w rzeczowych aktywach trwałych,
- Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów,
- Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami.

Oraz trzech linii biznesowych:

- Bankowość komercyjna,
- Bankowość detaliczna,
- Płatność i rozliczenia.

W ramach analizy ryzyka operacyjnego Bank sporządza zestawienie strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w formie Raportu zdarzeń ryzyka operacyjnego, który pokazuje straty rzeczywiste

jak i straty potencjalne jakie wynikły w ciągu kwartału. Raport prowadzony jest w sposób ciągły tzn. straty z I kwartału powiększane są o straty z II, III i IV kwartału danego roku

Bank do raportu zdarzeń ryzyka operacyjnego sporządza **mapę ryzyka** (mapowanie ryzyka), która pokazuje straty również w sposób ciągły. W roku 2020 zarejestrowano zdarzenia, charakteryzujące się:

Lp.	Wskaźnik progowy dotkliwości	Wskaźnik progowy Częstości	Ilość zdarzeń	Wartość zdarzenia w zł
1	Niewielka	Niewielka	38	3.612,32
2	Niewielka	Wielka	5141	2.825,39
3	Wielka	Niewielka	0	0
4	Wielka	Wielka	0	0

Na podstawie powyższej tabeli można stwierdzić, że poziom ryzyka operacyjnego w Banku osiąga poziom akceptowalny (straty oczekiwane – 64.007,00 zł).

Podstawowe przyczyny występowania zdarzeń ryzyka operacyjnego to:

1. Zdarzenia zewnętrzne, powodujące wyłączenia prądu, brakiem połączenia związane np. z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, błędami oprogramowania
2. Duże obciążenie pracą pracowników w kasach w dniach zwiększonej ilości płatności (podatki, opłaty za gospodarowanie odpadami, czynsze, koniec miesiąca itp.) – nierównomierne obciążenie pracą mogące powodować błędy pracowników,
3. Brak należytej staranności ze strony pracownika Banku.

Łączne koszty zdarzeń ryzyka operacyjnego w okresie sprawozdawczym to 6.437,71 zł.

Ryzyko operacyjne w Banku jest na akceptowalnym poziomie, a prowadzone i planowane działania powodują, że utrzymuje się na niezmiennym poziomie.

6.5. ryzyko braku zgodności

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz przyjętych standardów postępowania.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Realizacja tych celów wymaga wprowadzenia procedur, umożliwiających monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nie przestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji.

Wszystkie zdarzenia ryzyka braku zgodności oraz pomiar ich skutków powinny być ujęte w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego, którego zasady funkcjonowania są określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Czynniki ryzyka braku zgodności można podzielić na:

1. Wewnętrzne – wynikające z wewnętrznej organizacji Banku.
 - Ograniczone zasoby kadrowe, powodujące mniejsze możliwości bieżącego analizowania i wprowadzania wszystkich zmian przepisów zewnętrznych do regulacji wewnętrznych.
 - Ograniczony dostęp do usług fachowców z zakresu prawa.
 - Brak wsparcia informatycznego w procesach analizy zgodności (compliance).
 - Nie wystarczające kwalifikacje pracowników Banku.
 - Pomyłki pracowników.
 - Coraz szersze zastosowanie narzędzi informatycznych, wymagających stałego dostosowania do zmian przepisów wewnętrznych i zewnętrznych.
 - Wymiana kadr, mogąca rodzić konflikty, w tym konflikty interesów i zaburzenia ładu korporacyjnego.
 - Oferowanie klientom Banku usług okołobankowych takich jak np. bancassurance, mogących skutkować wystąpieniem ryzyka reputacji.
 - Występowanie klauzul niedozwolonych w umowach zawieranych przez Bank.
2. Zewnętrzne – niezależne od Banku.
 - Częste zmiany przepisów.
 - Niewystarczające różnicowanie przepisów zewnętrznych pod kątem specyfiki działania banków spółdzielczych.
 - Niewystarczająca podaż wysokiej klasy specjalistów na rynku pracy.
 - Rosnąca konkurencja.
 - Brak odpowiedniej oferty szkoleniowej z zakresu zmian przepisów.
 - Brak odpowiedniej oferty systemów informatycznych dedykowanych bankom spółdzielczym.

Podstawowe obszary występowania ryzyka braku zgodności w Banku to:

- Nie przestrzeganie tajemnicy bankowej – możliwość zamierzonego lub niezamierzonego ujawnienia informacji dotyczących klientów,
- Brak ochrony danych osobowych – brak odpowiednich zabezpieczeń oraz procedur lub ich nieprzestrzeganie przez pracowników Banku.

- Nie przestrzeganie przepisów z zakresu BHP.
- Informatyka, w tym bankowość elektroniczna – niedostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych, brak pełnego wsparcia procesów zachodzących w Banku przez systemy informatyczne.
- Outsourcing – brak możliwości egzekwowania przestrzegania przepisów wewnętrznych przez pracowników instytucji, wykonujących usługi w imieniu i na rzecz Banku.
- Obsługa klientów – pomyłki pracowników, oszustwa, brak kwalifikacji.
- Konflikt interesów.
- Powyższe obszary pokrywają się z ryzykiem operacyjnym w Banku.

W celu ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są następujące działania:

- Opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności, zawierającej procedury monitorowania i ograniczania tego ryzyka.
- Przydzielenie zadań w zakresie analizy ryzyka braku zgodności odpowiednim komórkom organizacyjnym Banku.
- Utworzenie niezależnego Stanowiska ds. zgodności.
- Bieżące śledzenie zmian w regulacjach zewnętrznych i terminowe wprowadzanie zmian do regulacji wewnętrznych, w oparciu o wzorce Banku Zrzeszającego i wytyczne Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- Przeprowadzanie postępowań wyjaśniających w sprawie implementacji zmian przepisów zewnętrznych do procedur wewnętrznych Banku.
- Współpraca z Bankiem Zrzeszającym i Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w zakresie dostosowania wewnętrznych regulacji do zmian przepisów zewnętrznych.
- Współpraca z dostawcami systemów informatycznych.
- Bieżąca aktualizacja regulacji wewnętrznych.
- Zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku poprzez prowadzenie testów zgodności w formie okresowych przeglądów procedur.
- Przeprowadzanie okresowej weryfikacji przyjętych regulacji.
- Prowadzenie i stała aktualizacja rejestru regulacji wewnętrznych, obowiązujących w Banku.
- Zapewnienie sprawnego przepływu informacji o zmianach przepisów.
- Szkolenia pracowników.
- Stosowanie zapisów zawartych w Zasadach dobrej praktyki bankowej, opracowanych przez Związek Banków Polskich a także w Zasadach ładu korporacyjnego opracowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.
- Kontrola przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku.
- Okresowy audyt przyjętych rozwiązań

W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza zatwierdza Politykę zgodności, Regulamin funkcjonowania Stanowiska ds. zgodności, sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, otrzymuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli wewnętrznych, zapewnia niezależność Stanowiska ds. zgodności.
2. Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności sprawuje Członek Zarządu ds. informatyki i bezpieczeństwa Banku.
3. Stanowisko ds. zgodności realizujące zadania wymienione w Regulaminie organizacyjnym.
4. Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych pełniący kontrolę funkcjonalną (I linię obrony), oraz mający za zadanie:
 - zaznajamianie podległych pracowników z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi
 - tworzenie odpowiedniej kultury organizacyjnej i zapewnienie przestrzegania prawa i przyjętych standardów postępowania w działaniu operacyjnym podległych komórek organizacyjnych i pracowników, w tym:
 - kształtowanie świadomości obowiązku przestrzegania panujących norm,
 - promowanie i zachęcanie do przyjmowania postaw etycznych.
5. Wszyscy pracownicy Banku, odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.

Pomiar i ocena ryzyka braku zgodności polega na przeprowadzeniu następującego procesu:

- 1) zdefiniowanie obszarów oceny ryzyka - np. procesy istotne, w tym ustalenie jakie komórki i jednostki uczestniczą w danym procesie,
- 2) określenie jakie cele szczegółowe systemu kontroli wewnętrznej w ramach danego procesu wpływają na cel główny systemu kontroli wewnętrznej w ramach danego procesu - przestrzeganie przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
- 3) dokonanie oszacowania prawdopodobieństwa wystąpienia niezgodności, a także oceny konsekwencji braku przestrzegania przepisów i norm w postaci ustalenia: wielkości konsekwencji prawnych, reakcji regulatora, materialnych strat finansowych, utraty reputacji, przy założeniu braku wdrożonych mechanizmów kontroli ryzyka,
- 4) dokonanie oszacowania prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów związanych z brakiem zgodności, przy założeniu braku wdrożonych mechanizmów kontroli ryzyka,
- 5) identyfikacja mechanizmów kontrolnych stosowanych do ograniczania ryzyka braku zgodności,
- 6) oszacowanie skuteczności tych mechanizmów na skutek ich monitorowania (weryfikacji i testowania - testy zgodności, kontrola wewnętrzna, audyt wewnętrzny),
- 7) ustalenie wielkości ryzyka w ramach danego procesu po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z użyciem macierzy ryzyka.

6.6. ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jako ryzyko walutowe w Banku nie występuje. Bank nie posiada walut.

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka dostosowane do profilu, skali i złożoności występującego ryzyka. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka. Metody pomiaru ryzyka poddawane są okresowej ocenie. W ramach pomiaru ryzyka w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka, w zakresie i terminach określonych w wewnętrznych procedurach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku.

W celu ograniczenia poziomu ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Bank posiada odpowiednie do skali i złożoności działania limity wewnętrzne. Wysokość tych limitów jest akceptowana przez Zarząd.

Ustalanie wewnętrznych limitów, ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku. Wysokość tych limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku. Raport wykorzystania norm i limitów, przedkładany jest okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

Zarząd w wewnętrznych regulacjach określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn tego przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

IV Fundusze własne

Informacje podstawowe

Rozporządzenie CRR 575/2013 zmieniło dotychczasową strukturę funduszy własnych banków. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami wykonawczymi Komisji UE nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r.

1. Fundusze własne Banku Spółdzielczego obejmują:
 - Kapitał TIER I
 - Kapitał TIER II
2. Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I i kapitału dodatkowego Tier I

Kapitał podstawowy Tier I składa się z następujących pozycji z zastosowaniem wyłączeń, korekt i opcji alternatywnych o których mowa w Rozporządzeniu UE

- a) Funduszu udziałowego;
- b) Funduszu zasobowego;
- c) kapitału rezerwowego;
- d) Zysk lub strata z aktywów dostępnych do sprzedaży
- e) fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych
- f) wartości niematerialnych i prawnych

Kapitał dodatkowy Tier I składa się z wyemitowanych papierów wartościowych (np. obligacje)

3. Kapitał Tier II składa się z

- a) instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych kwalifikujących się jako TIER II

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na 31.12.2020 r.

	Kwota na dzień 31.12.2020 r.	Odniesienie do artykułów rozporządzenia (UE) nr 575/2013
Kapitał podstawowy TIER I: Instrumenty i kapitały rezerwowe		
Fundusz udziałowy	358.092,98	
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	13.862.359,37	Art. 26 ust. 1
Kwota kwalifikująca się do pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3	0,00	Art. 486 ust. 2
Kapitał podstawowy TIER I przed korektami regulacyjnymi	14.220.452,35	
Wartości niematerialne i prawne	0,00	Art. 36 ust. 1 lit. b
Dodatkowa korekta wyceny AVA	6.128,30	Art. 105
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym TIER I	0,00	
Kapitał podstawowy TIER I	14.214.324,05	

Kapitał podstawowy TIER I

- Skumulowane inne całkowite dochody w kwocie 13.862.359,37 zł obejmują:
 - kapitały rezerwowe w kwocie 13.529.937,32 zł składające się z funduszu zasobowego w wysokości 13.290.418,25 zł, funduszu ogólnego ryzyka w wysokości 193.357,95 zł i funduszu rezerwowego w wysokości 46.161,12 zł
 - funduszu z aktualizacji wyceny dłużnych papierach wartościowych zaliczanych jako dostępne do sprzedaży w wysokości – 158.013,91 zł
 - fundusz z aktualizacji majątku w wysokości 174.408,14 zł
- Fundusz udziałowy 358.092,98 zł

5. Bank nie dokonał sekurytyzacji aktywów.

V. Adekwatność kapitałowa

1. Do wyliczania wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2020 r. Bank stosował przepisy zawarte w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady 575/2013. Szczegółowy sposób wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk zawiera „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej”

1.1. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego w podziale na kategorie ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu wskaźnika dla MŚP 0,7619	Wymóg kapitałowy
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	23.229.161,13	252.785,00	20.222,80
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	23.753.675,94	4.749.615,19	379.969,22
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1,63	1,63	0,13
4	Ekspozycje wobec instytucji	60.241.204,98	1.421.110,46	113.688,84
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	2.669.033,70	1.563.010,53	125.040,84
6	Ekspozycje detaliczne	9.831.467,95	7.282.123,00	582.569,84
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	24.737.206,34	20.901.497,30	1.672.119,78
8	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązań	0,00	0,00	0,00
9	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów zbiorowego inwestowania	2.018.485,56	2.018.485,56	161.478,84
10	Ekspozycje kapitałowe	1.212.964,25	1.212.964,25	97.037,14
11	Pozostałe	4.827.744,62	2.420.119,20	193.609,54
	RAZEM	152.520.946,10	41.821.712,12	3.345.736,97

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych (regulacyjnych) wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka

Lp	Wyszczególnienie	Kwota
1	Ryzyko kredytowe	3.345.737
2	Ryzyko rynkowe	-
3	Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	-
4	Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	-
5	Ryzyko operacyjne	640.067
6	Razem	3.985.804

3. Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych (dodatkowych) wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka

Lp	Wyszczególnienie	Kwota
1	Ryzyko płynności	-
2	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	711.000,00
3	Ryzyko koncentracji zaangażowań	-
4	Ryzyko kapitałowe	-
5	Ryzyko wyniku finansowego	470.000,00
6	Razem	1.181.000,00

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom współczynników kapitałowych

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka kredytowego	3.345.737
2	Wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego	640.067
3	Całkowity wymóg kapitałowy	3.985.804
4	Fundusze własne	14.214.324
5	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	28,53
6	Współczynnik kapitału podstawowego TIER I (%)	28,53
7	Współczynnik kapitału TIER I (%)	28,53
8	Ryzyko płynności	0
9	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	711.000,00
10	Ryzyko koncentracji zaangażowań	0
11	Ryzyko kapitałowe	0
12	Ryzyko wyniku finansowego	470.000,00
13	Wewnętrzny wymóg kapitałowy	5.166.804
14	Wewnętrzny współczynnik wypłacalności (%)	22,01

VI Ryzyko kredytowe

1. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. Bank stosował definicje należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.
2. Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
3. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2020 r., bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2019 roku do 31.12.2020 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r. w zł	Srednia kwota w okresie od 31.12.2019 do 31.12.2020
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	23.229.161	29.094.842
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	23.753.676	28.089.288
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2	158
4	Ekspozycje wobec instytucji	60.241.206	42.213.435
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	2.669.034	3.773.375
6	Ekspozycje detaliczne	9.831.466	9.661.200
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	24.737.207	22.117.046
8	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązań	0	48.321
	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów zbiorowego inwestowania	2.018.486	2.018.486
9	Ekspozycje kapitałowe	1.212.965	1.212.964
10	Pozostałe	4.827.744	4.789.287
11	Razem	152.520.946	143.018.402

4. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Banki Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	58.424.621
2	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
3	Pomocnicze instytucje finansowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	423.201
4	Instytucje ubezpieczeniowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		58.847.822

4. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0 0 0 0
2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	6.131.381 6.131.381 0 0
3	Przedsiębiorcy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	7.285.005 6.277.670 0 1.007.335
4	Osoby prywatne	20.430.787

	Należności normalne	20.370.068
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	60.719
5	Rolnicy indywidualni	1.335.124
	Należności normalne	1.317.192
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	17.932
6	Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	478.026
	Należności normalne	478.026
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		35.660.323

6. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego według stanu na dzień 31.12.2020 przedstawia poniższa tabela.

Lp	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1	Jednostki samorządu terytorialnego	23.742.368
	Należności normalne	23.742.368
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0

7. Największe zaangażowanie Banku w poszczególnych branżach wg stanu na dzień 31.12.2020 r. (z wyłączeniem sektora administracja publiczna i obrona narodowa) stanowi handel hurtowy i detaliczny tj. 9,43% obliża kredytowego. Limity, które zostały określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym (...) i uchwale Zarządu na rok 2020 zostały zachowane.

8. Zaangażowanie Banku w sektor budżetowy (sektor administracja publiczna i obrona narodowa) wg stanu na dzień 31.12.2020 r. nie przekroczyło ustalonego w uchwale Zarządu limitu (limit 70% - osiągnięta wielkość zaangażowania 38,11%).

VII Ryzyko kredytowe do wyliczenia kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego wg rodzaju ekspozycji na 31.12.2020 r.

Lp	Wyszczególnienie	Pierwotna wartość netto ekspozycji	Wartość bilansowa ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu wskaźnika dla MŚP 0,7619	Wymóg kapitałowy
1	Wymóg kapitałowy razem dla ekspozycji bilansowej	151.112.326	149.528.150	43.929.832	40.607.681	3.248.614
2	Wymóg kapitałowy razem dla ekspozycji pozabilansowych	2.992.795	2.992.795	1.430.176	1.214.031	97.122
Razem wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego		154.105.122	152.520.946	45.360.008	41.821.712	3.345.736

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego wg ryzyka kontrahenta na 31.12.2019

Waga ryzyka	Wartość ekspozycji przed uwzględnieniem współczynników konwersji ekspozycji pozabilansowych	Wartość ekspozycji po uwzględnieniu współczynników konwersji ekspozycji pozabilansowych	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu wskaźnika dla MŚP 0,7619	Wymóg kapitałowy razem dla ryzyka kredytowego
0%	84.144.166	84.144.166	0	0	0
20%	23.834.948	23.788.712	4.757.742	4.757.742	380.619
50%	423.202	423.202	211.601	211.601	16.928
75%	9.831.466	9.709.495	7.282.121	7.282.121	582.570
100%	34.186.050	32.855.759	32.855.759	29.317.463	2.345.397
250%	101.114	101.114	252.785	252.785	20.223
RAZEM	123.699.525	122.774.614	40.774.199	41.821.712	3.345.737

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika BIA. Kwota wymogu BIA na 2020 rok wynosi 640.067 zł.

VIII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Podstawowym celem inwestycyjnym Banku Spółdzielczego w Kłobucku jest budowa portfela aktywów płynnych oraz zwiększenie rentowności działalności.

Wg stanu na 31 grudnia 2020 r. Bank Spółdzielczy w Kłobucku posiadał następujące ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym:

Aktywa finansowe

- a. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie występują;
- b. aktywa finansowe przeznaczone do obrotu w Banku - nie występują;
- c. aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2020 r.:
1	Bony pieniężne	16.999.747,13
2	Obligacje skarbowe	-
3	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	-
4	Obligacje instytucji samorządowych	-
5	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	-
6	Hipoteczne listy zastawne	-
7	Certyfikaty depozytowe	-
	RAZEM:	16.999.747,13

- d. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2020 r.:
1.	Obligacje skarbowe	6.128.300,00
2.	Akcje BPS SA	1.205.745,50
3.	Udział Spółdzielni Mieszkaniowej „PARKITKA”	218,75
4.	Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	7.000,00
5.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	1.393.382,85
6.	Jednostki uczestnictwa BPS TFI Spokojna Inwestycja	2.018.485,56
	RAZEM:	10.753.132,66

Na dzień bilansowy ww. obligacje zostały wycenione według wartości godziwej – rynkowej. Akcje i udziały według ceny nabycia, wyceny dokonano zgodnie z par. 36 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

IX Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zaklasyfikowanych do portfela bankowego

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru w formie analizy przekazywane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

wyszczególnienie	wzrost stóp	spadek stóp	wewnętrzny wymóg kapitałowy*
1. ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe, ryzyko opcji klienta	674,54 tys. zł	-1 421,45 tys. zł	710,73 tys. zł
2. wartość ekonomiczna kapitału	-52,19 tys. zł	52,19 tys. zł	

Na dzień 31.12.2020 r. ocena wewnętrznej adekwatności kapitałowej w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej wskazuje na obowiązek utrzymywania wewnętrznego wymogu kapitałowego w wysokości 710,73 tys. zł.

X Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej

Bank nie dokonał redukcji (pomniejszeń) wag ryzyka kredytowego z tytułu zabezpieczeń.

XI Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjne ważone ryzykiem

Bank nie dokonał sekurytyzacji aktywów.

XII Zasady ustalania stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Zasady zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06.03.2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach zawarte są w Polityce wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Kłobucku.

Bank nie powołał komitetu ds. wynagrodzeń.

XIII Informacje ilościowe:

1. Informacje o sumie wypłaconych w 2020 roku wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06.03.2017 r. (w BS Kłobuck – Zarząd Banku) przysługuje premia uznaniowa, której wysokość określa Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia zasadniczego osoby zajmującej stanowisko istotne.

Lp.	Stanowiska kierownicze	Ilość osób	Stale składniki	Zmienne składniki
1	Członkowie Zarządu oraz stanowiska kierownicze	3	430.002,90	45.000

Informacje o sumie wypłaconych w 2020 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze:

Lp.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość
1	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
2	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4	Suma wypłat zmiennych składników wynagrodzenia z tytułu nawiązania w 2018 r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
5	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

XIV Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2020 r. Bank zatrudniał 26 osób, z czego 23 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy, dwie osoby na 1/2 etatu i jedna osoba na 7/8 etatu. W porównaniu do poprzedniego roku zatrudnienie zmniejszyło się o 5 osoby.

XV. Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do aktualnego kapitału TIER I, jak i według definicji przejściowej kapitału TIER I.

	Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2020 r., obliczony jako prosta średnia arytmetyczna miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję kapitału TIER I	9,41

XVI System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który został wdrożony zgodnie z modelem systemu kontroli wewnętrznej dla Uczestników SOZ BPS. Stanowi on, obok systemu zarządzania ryzykiem, element systemu zarządzania Bankiem.

System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych oraz umożliwiający sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku.

System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd Banku i pracowników Banku w skutecznym i efektywnym działaniu procesów biznesowych oraz określa zasady współpracy jednostek organizacyjnych, przepływu informacji i monitorowania działań w ramach Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- a) skuteczności i efektywności działania Banku,
- b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi

System Kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:

- a) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
- b) komórkę do spraw zgodności – mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi

przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi oraz przedstawienia raportów w tym zakresie;

- c) niezależną komórkę audytu wewnętrznego realizowaną przez Spółdzielnię, mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej w Banku

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- a) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- b) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii. W Banku komórkami na drugiej linii są: Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz oraz Stanowisko ds. zgodności. Do drugiej linii zalicza się również działalność Komitetu Kredytowego.
- c) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

XVII Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Kłobucku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo Bankowe.

Ocena Rady Nadzorczej i Zarządu za rok 2020 w Banku sporządzona została wg Instrukcji dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Kłobucku oraz Procedury dokonywania ocen odpowiedności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kłobucku.

Ocenie odpowiedności podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny. Każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej podlega indywidualnej ocenie kwalifikacji, jak również ocenie reputacji.

Ocenie odpowiedności podlega każdy z kandydatów/członków Zarządu oraz sam Zarząd, jako organ kolegialny. Każdy z kandydatów/członków Zarządu podlega indywidualnej ocenie kwalifikacji, jak również ocenie reputacji

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kłobucku posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków, dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków oraz posiadają nieposzlakowaną reputację.

PODSUMOWANIE

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kłobucku podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku, przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działalności. Niewątpliwie najważniejszym zdarzeniem w działalności Banku w 2020 r. był wybuch epidemii wirusa SARS-CoV-2. Zarząd Banku podjął szereg kroków, aby zapewnić bezpieczeństwo pracowników i klientów a jednocześnie zachować dostępność usług bankowych. Ważne wydarzenie wpływające na sytuację majątkową, finansową oraz na wynik finansowy to sytuacja w gospodarce światowej spowodowana pandemią, trzykrotna drastyczna obniżka przez Radę Polityki Pieniężnej rynkowych stóp procentowych oraz pogarszająca się stale sytuacja kredytobiorców. Zarząd Banku wdrożył instrumenty pomocowe skierowane do kredytobiorców, polegające na prolongacie spłat kredytów, z tej formy pomocy skorzystało 20 klientów. W ocenie Banku zastosowane instrumenty pomocowe dla kredytobiorców nie miały znaczącego, negatywnego wpływu na sytuację Banku. Dodatkowo Bank przystąpił do realizacji programu Tarcza finansowa PFR, z którego skorzystało 50 naszych klientów. W ramach pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej pandemii, Bank skorzystał ze zwolnienia z opłacania części składek ZUS.

Zarząd Banku na bieżąco monitoruje wpływ pandemii na sytuację Banku, podejmując wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić jej negatywne skutki. Zdaniem Zarządu sytuacja pandemiczna i związane z nią obostrzenia nie zagrażają kontynuacji działalności Banku w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Obniżka stóp procentowych nie spowodowała znaczącego pogorszenia pozycji płynnościowej banku. Stabilna sytuacja kapitałowa Banku, podjęte dotychczas działania Banku w obszarze działalności kredytowej, powiązane z aktualnymi planami pozwolą Bankowi przetrwać trudny dla całego kraju okres i w przyszłości zapewnią stabilną działalność na lokalnym rynku usług finansowych. W dalszym ciągu Zarząd Banku będzie monitorował potencjalny wpływ negatywnych zjawisk związanych z pandemią oraz ryzykiem stóp procentowych NBP.

Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój oraz sprostanie normom określonym w rozporządzeniu unijnym w ramach pakietu CRD IV/CRR.

Informacje w niniejszym dokumencie zostały ujawnione na podstawie danych z rocznego sprawozdania finansowego za 2020 rok.

Sporządził: Główny Księgowy Aleksandra Gęsiarz
Kłobuck, dn. 09.07.2021 r.

Zarząd

Rada Nadzorcza

